

3 forint

Emlékezünk!

Hogy a nő csak bajt szinte már szólást. Van közöttük juttotam, mondatokat nézegeti. ezernyi szép vi- nos vitézünk sze- is ismerkedett az lehet, azt már ab- legény. A titku- év után kitárul a kik és mióta. Ehhez a családi adatait és

nyásolná ezt a most az ismeretségből hanem a postára, ez a kislány, aki- kor odakerült még zert 38-ban szü- meg éppen most nagymamája, még nátt nagyon szereti, noka, ráírja a lot- 7. És ahogy mások dolgot. A mi ka- lrodán meg szá- várt a nyere- ügyeskezű tiszt- öző tette. És itt a nagypával, Ez azért nem arcán. De az a ános szerencsés- él-trajzi adatai-

szelvényt... ho- lottózik... ját- Nyitrai János Mezőkomáromban, is elmondta, hogy sztotta a ruha- érdeklődik. Mert nestere gondosko-

és ismeretségből a megismerkedés-

csak lány kell, ha-

ában táru lenék ábra impozáns m tudjuk, hogy ladalán gyönyör- rútos tájon. Jobb- néteres csúcsok Gyömbér, amott a és a többiek... a haragos, meg- incselkedik, sok- nyire - közelítik Nem messze egy m-Lipsee vára amarasan Besz- gyunk ismét... előtt a szlovák erdők hőse kő- bra ékeskedik. , hogy egy csok- ink... és máris Hámorey bará- gy derék, lelkes erhetünk meg- ünk most már ányának... Vo- a várost és las- ba... A garam- ólyom városát Nagy ipari vá-



csese vára

és közepén a es épségében vár emelkedik ti gócpont is állomás, nagy eg a befutó vo- lig átszállunk a natra. Indulás megkeressük st... jó forgal- velezőlapokból (Folytatjuk)

Úgye még senki sem felejtette el az októberi napokat, amikor a szabadság, a függetlenség jelszavai alatt, a Himmusz, a Szózat és a Kosuth-nóta hangjai mellett, a nyugati imperializmussal szövetségessé, hatalmát veszített hazai reakció tüzzel, vassal irította a nemzet legjobb fiait. A határon ugrásra készen álltak a csendőrök, a nyilas pribékek, a földbírtokosok, a bányabárok, a levitézett arisztokraták, hogy a legkegyetlenebbül elnyomják a magyar népet, s folytassák a 12 évvel ezelőtt végeszakadt mesterségüket, visszaszerezzék a vérben, szennyben szerzett kiváltságait.

A nemzeti kommunizmus hazug jelszavával széditették a tömegeket. Nemzeti szocializmust, nemzeti kommunizmust. Egyre meggy. Fasizmus az mindkettő. Megismertük, szenvedtünk is alatta eleget. Nem kérünk belőle!

De a multat nem felejtjük. A múlt ismerete erőt ad a jelen megvédéséhez, a jövő kimunkálásához. A „régi jó világ” kegyessévi urala, a „kenyeradó gazdák” mindenre elszántan ólálkodtak nyugati határunkon, hogy ismét „kenyeret adjanak”, olyat vagy olyat se, mint amilyent egykor adtak.

Mutassunk be belőlük néhányat, vessük össze szavaikat és tetteiket, akkor nem lesz nehéz eldönteni, hogy melyik rendszer adott többet a népnek, az a „régi jó világ”-e, vagy minden hibája ellenére a miénk, a mi munkáshatalmunk?

Idézzük néhány sort az 1939—42-es újságokból. Az ő újságjaikból. Ők mondják, vádolja nátt őket saját szavuk.

Kell-e külön bemutatni a Pesti Újság, Maróthy Károly nyilasvezér újságát? „Olcóbb lakás, egyetemes biztosítás, olcóbb reformföldek és a főiskoláig állami nevelést kívánó sűrűszen az EPOL (Egészséggazdasági Társaság) a többgyermekes magyar családoknak” — ordítja a Pesti Újság 1939 január 29-i száma.

Csak kíván? Miért nem követel? De kitől is követelne. Azok az urak, akik a javakban dúskálnak, nem mondanak le a munkás, a paraszt javára egy fillérről sem. De miért nem legyen nagy a hang, ha úgysem követik tetteket?

„Közismert, hogy a legtöbb lakást nem szívesen adják ki több gyermekeseknek” — idézi a lap Antal Lajos dr., az EPOL elnöke szavát.

Mi nem akarunk számatok mondani. Nézzon csak körül mindenki a saját városában, falujában, volt-e valaha Magyarországon olyan társadalmi rendszer, amelyik ennyi lakást adott a népeknek, mint a miénk, a munkások hatalma? Úgye nem. De lapozunk tovább! „Késztelenül a magyar sorsproblémák eljese a földkérdés, mely hosszú és meadó harcok után végre talán elindul a megoldás útján.”

Ehhez csak annyit fűzünk: az akkori ügyvezett földreform — ne sze semmi fogd meg jól — adott földet megváltásra, aminek adóját és egyéb terheit soh'sem tudta kinyögni a kisparaszt. Nem, uraim! A földreformot mi hajtottuk végre. A Kommunista Párt vezette felszabadult magyar nép. Mi megváltás nélkül adtuk a földet. Önök évszázadokig tüzzel, vassal pusztították a rőghöz ragadt magyar parasztot, mi jövőt adtunk a kezébe, felemelkedést.

„Nemcsak lehetővé kellene tenni (micsooda jámbor óhajok), hogy a paraszt és a munkásosztály tehetséges gyermekei bejussanak a középosztályba, hanem intézményesíteni kellene (?) azzal, hogy a 3—4 és több gyermekes paraszt és munkás-családok egy-két gyermekét (micsooda óvatosság!) az állam — esetleg ösztönös útján — ingyen taníttassa. és ezek részveszüljenek előnyben az egyetemi és főiskolai felvételnél is.”

Mikor ezek a szavak elhangzottak, több százan, vagy ezren, egy, két vagy több diplomával a zsebükben garasos szükségmunkáért kilincseltek, vagy dobták el maguktól az életreményvesztetten. Ki oлдotta meg a munkások és parasztsók gyermekeinek egyetem tanítását? Mi-

A munkások és parasztsók állama. Mi a mérnökök ezreit és ezreit neveltük ki és juttattuk állásához, akik képességeiket szabadon gyümölcsöztethetik. Mi egyetemeket építettünk a meglévők mellé és mi a valóságot sem oly szűkmarkúan mértük, mint Önök a kilátásokat. És mondják el Önök, a saját szavaikkal, amit nem lehet és nem lehetett letagadni. A magyar paraszt sorsát taglalva, gyászos lapjukban Önök ezt írják: „A technika és a népszaporodás elpusztította (mármint a parasztságot) védelem és támogatás nélkül maradván, csak két útja maradt, a hatóságilag is támogatott, sőt propagált kivándorlás és az egyke.”

Mi nem félünk a technika fejlődésétől, sőt minden erőnkkel előmozdítjuk azt. A népszaporodás is magasabb a mi rendszerünkben, mint az Önökében bármikor. A hatóságilag is támogatott kivándorlás jellemzője az Önök rendszerének, hiszen az ipari és a mezőgazdasági proletariátus abszolút elnyomorodása természetes velejárója a tőkés földbírtokos rendszernek. Nem, uraim! Önöknek eszük ágában sem volt változtatni ezen, mert az ilyen társadalmi problémáknak egyetlen megoldása a termelés és az elosztás társadalmisítása. Ez pedig egyenlő a tőkés rendszer bukásával. Nézzük csak tovább kényeszerűen igaz, de üresen csengő önvalomásukat!

„Mert nálunk a paraszti sors nehéz sors, a magyar parasztságnak csak jelentéktelen kis része lehet földművelő polgár, de a több gyerek esetén ezt a lehetőséget is elveszti, és proletár sorsba süllyed, mely szomorú és vigasztalan. Az iparban elhelyezkedni szintén csak proletár sorsban lehet, ez jobb ugyan (?), mint a földmunkások sorsa, mégis minden inkább, mint kívánatos emberi sors. Hisz a magyar ipari munkásság 80—85 százalékának heti bruttó keresete 19 pengő 20 fillér alatt van. És mégis ez is élettróv emelkedést jelent, a föld proletárjainak, akik ha tehetik: menekülnek a városba, napszámosnak.”

De honnan e nagy felelősségérzet a nemzet iránt? Mi készteti Önöket arra, hogy ilyen kétségbeesett segítségkiáltásokat hangoztassanak a magyar nép pusztulására. Megadja erre a feleletet Antal Lajos dr., az EPOL elnöke, aki kétségbeesve kiált fel: „... Ha megfelelő intézkedéseket nem teszünk, az lesz a helyzet, hogy évről évre mindig kevesebb ember áll a sorozó mérce alá.” Tehát Önök háborúra spekulálnak! Kell az agyütöltelék. Innen ez a nagy „felelősségérzet”.

Nos, uraim, Önök ott nyugaton ezt a szabadságot akarták a magyar népnek? Nem kér ebből a magyar néptől! A parasztnak nálunk földje van, a gyárak, intézmények az állam kezében vannak, a mi munkásságunkat és műszaki, adminisztratív értelmiségünket nem fenyegeti a holnap kilátástalansága, megvan a mindennapi kenyere, és azt is hozzátehetjük, hogy mindennap nagyobb darab kenyere.

Önök még azt is bevallják, hogy „... szükségünk azonban közegészségügyi minisztérium felállítására, mert 4 millió ember nélkülölzi a legelemibb egészségügyi ellátás feltételeit.”

Tessék! Önök megírták helyettünk saját társadalmi rendszerük vádiratát. Se hajlékot, se kultúrát, se kenyeret, de még orvost sem adtak annak a népeknek, amely öltre hordta Önöknek az aranyat. Önök októberben történelmi küldetésükről harsogták tele a világot. Kultúráról, emberbarátságáról és humanizmusról szónokoltak, miközben a kötszeres csomagok között golyószórókat, kézigránátokat küldtek. Olyan volt az Önök októberi szereplése, mint az elmúlt 25 éves uralmuk. Börtönrel és gyilkokkal tartották fenn.

Mi nemcsak beszélünk a dolgozók jogáról, mi biztosítjuk is azt, mert a biztosítás feltételei is a mi kezünkben vannak. Mi nemcsak beszélünk, hanem cselekszünk is. Mi nem csinálunk világszenzációit abból, amit a népért, egymásért, önmagunkért teszünk. (Ebben hibásak vagyunk.)

De hadd mutassuk be végül az Önök társadalmi rendszerét leghibebben tükröző „emberiességet, jótékonyaságot”. A Magyarság, a nyilas hungarista fasizták, az elnök-vezérigazgató Virtsologi Rupprecht Olivér dr. és Rátkay R. Kálmán dr. lapja, 1942. júniusi 24-i száma így ír:

„Segély 11 gyermekes család részére. A minap ismertettük a Magyarságban azt a szomorú sorsot, amely Kótai Béni halmi lakos 11 gyérmeke családjának jutott osztályrészül. Cikkünk Ráedei Imre ny. postafőellenőr 10 pengőt küldött be szerkesztőségünkbe azzal, hogy azt a nehéz anyagi körülmények között lévő családhoz továbbítsuk. A segélyt még megérkezése napján továbbítottuk Kótai Béni családja részére.”

Ezen nincs csodálkozni és szegyenkezni való. Természetes arca ez a kapitalizmusnak. 77 fillér egy családtag részére. (Micsooda jótékonyaság!) De lehet-e többet várni Önöktől? Mint ahogyan nem lehetett akkor, nem lehetett volna most sem. Így állunk hát a kapitalizmussal.

Úgye most már érthető, hogy mi rejlett az októberi szabadság jelszavak mögött? A mi népünk azt mondja: Tartásuk csak meg maguknak ott nyugaton ezt a szabadságot! Van nekünk sajátunk, megküzdeztünk, megdolgoztunk érte. meg is védjük. Vannak nekünk barátaink, jobbakk mint Önök. Ők nem késekedetek segíteni nekünk, mikor rászorultunk. Mi ömelljük állunk. És ha esetleg keserű az a pírla, amit kaptak, nyeljük azért csak le, hogy gyógyuljanak „felszabadító” betegségeiből. Mi azóta élünk emberhez méltóan, amióta megszabadultunk a nemzeti szocializmus—nemzeti kommunizmus vezéreitől. Azóta, amióta a miénk lett az ország, melyben minden hatalom a dolgozó népé. A. M.

Körúton a bányászüdüzőkben

Lehet, hogy nem szép tölünk, de most csak a várpalotai bányászokat keressük. Azt akartuk megtudni tőlük, hogyan töltik szabadságukat, megkapnak-e az üdüzőkben mindent, ami kellemeessé teszi a Balaton mellett eltöltött két hetet. Persze nem gondolva nagy dolgokra, csak arra, ami a 140 forintból, meg a kis zsebpénzből telik. Az igazat megvallva, nekünk is kellemesebb lett volna ez a séta több pénzrel és több idővel. Bármilyen kellemes is az üdüzés, akadnak jó cimborák, mégis csak jölesik, ha a szakszervezet meglátogatta beutaltjait.

Siófok

A hatalmas virágokkal, pázsittal körülvett épületben ünnepélyes csend fogad. A társalgókban csendes beszélgetés, olvasás, sakk, levélírás. „Kedveseim, kitünően érzem magam, sokat gondolok rátok...” megy a képeslap Borsodba, s az a pár sor önmagáért beszél. Vezetőnk végigkísér az éttermen, a kultúrtermen, a hálószobákon. Amikor a várpalotaiak felől érdeklődünk, barátságosan jegyzi meg. — Valahova elcsavarogtak. Talán a vízen vannak — szól Lendvai elvtárs — és már baktatunk is a tő felé. De nem... A víz haragosan tájékozódik. Eless szél korbácsolja Füred felől. És már búcsúznak is. Hogy érzik itt magukat a bányászok? Röviden felelünk: csupa kényelem itt minden. Ezt írta a borsodi bányász is. Meg arról beszél az a kis mentőlap, amit búcsúzaskor nyomott a kezünkbe a vezető. Hétköznapi. Szombat. A két menürendszeres étkezés ma, augusztus 3-án ezekből áll: Húsléves, paradicsomos burgonya, marhahússzelet rizsszel, és krémes. Ez az ebéd. Rántott hal, burgonya, savanyúság, gyümölcs — az a vacsóra. A másik menüből sem hiányzik a hús. És az ital? Azt mindenki maga rendezi. Azért mi itt hagyjuk jókívánásainkat. Amilyen kedves ez a gondnoknő, biztos át is adja nekik.

Hévíz...

Elmondjuk talán, hogy miért jönnek üdülni ide a bányászok? Ez felesleges, ugyanis tudja mindenki. In-

Várpalota készül a bányásznapra

A várpalotai bányászok nagy lelkesedéssel készülnek a VII. bányásznapra. Termelőmunkával, a verseny fellendítésével, gazdag kultúrprogrammal, vásárral, szórakozással akarják ezt a napot minden eddiginél kiemelkedőbbé tenni.

A bányászok a Középdunántúli Szénbányászati Trösztrel érvényben lévő szerződés keretében az Alkotmány ünnepére és a bányásznap közelsége miatt augusztus 10-től 20-ig alkotmány dékadót, 20-tól 31-ig bányásznapot szerveznek.

Elhatározták, hogy e kampány alatt 815 vagonnal több szén termelnek az előirányoztnál.

A tröszt és a szakszervezet vezetősége a kampány alatt lezajlott verseny jutalmazására 2—2 darab kisméretű zászlót ajándékoz a versenyben legjobb eredményt elérőnek. Ugyancsak a legkiemelkedőbbek 5000 forint jutalomban részesülnek.

A verseny időszaka alatt a bányász zenekar minden vasárnap terzenével köszönti a bányászokat.

A bányásznap ünnepségek sorrendje

Augusztus 31-én az üzemek rövid ünnepségeket tartanak. Este 8 órákor a dolgozók a sportpályán gyülekeznek, majd onnan zenés, fáklyás felvonulással mennek a hősi emlékműhöz, melyet ünnepélyesen megkoszorúznak. A koszorúzás után tüzijátékok.

A bányásznap reggelén 6 órákor zenés ébresztő. 10 órákor az ünnepély megnyitása, illetve ünnepi beszéd. Ezután kezdődik a mintegy 8 millió forint összegű húsgyógyulat kiosztása. 12—13 óráig kultur- és sportmüsor. (A sportmüsor keretében országúti kerékpárverseny, ökölvívó mérkőzés, és a POBNEZOVÁ-Várpalotai Bányász csapatok közötti nemzetközi labdarúgó mérkőzés.

Este 9 órákor az Állami Népi Együttes bemutatja párizsi műsorát, a „Kisbojtár”-t.

Az ünnepségek előtti időszakban és a szünetekben filmelőadások és egyéb műsorok szórakoztatják az ünneplőket.

Az eddigi bányásznapokhoz hasonlóan a kereskedelem és vendéglátóipar ez évben is bőszesen gondoskodik arról, hogy a bányászok étel, ital fogyasztása mellett

kellemesen szórakozzanak, illetve a kapott húsjutalomból megvásárolják mindazt, amire szükségük van. A több mint 300 méter hosszú sátrakkban bőven találunk élelmiszer, cukorka, háztartási, vas, műszaki és egyéb árucikkeket. Még a bányászajánzó építkezéshez szükséges faúrú is megtalálhatjuk mintegy 275 köbméter mennyiségben. A vásáron a többi között 12.000 forint értékben csillár, televíziós készülékek, 346 rádió, villany és kézi meghajtásos mosógépek, kerékpár, motorkerékpár, padlókeféző és porszívó, és sok bányász vágya szerint 24 darab 125 KCM-es, 5 darab 250 KCM-es, és 2 darab 350 KCM-es motorkerékpár kerül eladásra. Emellett edény és egyéb háztartási cikkek, varrógépek, háztartási kisgépek kerülnek eladásra. A több mint 5 millió forint értékű ruházati és 754.000 forint értékű kultúrtechnikai és választékot biztosít a fogyasztók-
nak.

Végül a hangulatos zene, a 325 hl sör, a 40 hl bor, a különböző felvágottak, és hús inyeneségek emelik kellő magaslatra a hangulatot.

Hibák, amelyeket sürgősen ki kell javítani

De mit kap a vendég? Az egész üdüzőben egyetlen rádió szórakoztatja a pihenni vágyókat. Az étterem olyan csendes, mintha halotti torra gyülekeztek volna a vendégek. Egyszer csak megszólal egy cőrnávcőny hang. Vida Gézáné, a kultúra szó a vendégekhez. Kirándulásra hívja őket a Gyöngyösi betyársőrdáshoz. — A kirándulási program elég bőséges. Tervebe vettek egy tihanyi, egy sümei, egy tapoleai utat, de a helyi szórakozás versenyegény. Pedig maguk a vendégek is rögtönöznek valami kultúrőcsoportot, csak legyen, aki erre szervezede őket. Az idő pedig nem mindig kedvez a kirándulásnak. — Olyankor itt ülünk besavanyodva — jegyzi meg az egyik vendég. — Még egy pakli kártya sincs — mondja a másik. — Bizony a kultūros figyelmeőségével, kedvességével egy kis baj van. De arról beszéljenek maguk a bányászok. Nem erőszakoltuk a kérdéseket, őik maguk írták a faliújságra. Onnan olvastuk le.

... A hamutalék hiányoznak. Ezek helyébe a pohár fenekét vagyunk kőnyelenelek felhasználni. Ebédhez olyan abnát szolgálnak fel, amit mások a kertőcelnek adnak. A málna, mely tudvalőőőő országosn egyforint negyven, itt kétforint. Aláírás: Domonkos József, 1937. augusztus 3-án.
Aztán megtudtuk még azt is, hogy Vida Gézáné — akit férjével együtt helyezett ide erre a fűrdőidőnyre a Tatabányai Tröszt, helyesebben Droppa Sámuel — foghegyről kezeli a vendégek. Könnyen kijelenti, ha nem tessék, le is üt, fel is üt. Én maradok, mert jól fekszem. Azt is elmesélték, hogy az egyik beutalt családi okokból sürgősen haza akart utazni Salgótarjánba. Jött a szakszervezeti kőnyvéért. Vidáné kurtánfüresn elutasította. — Nem érdekel, én most reggelizek. — Nem nehéz ezek után megtalálni, hogy itt az ilyen Vidáné főlők az üdüzők, nem pedig a beutaltak. A jelek legalább is ezt mutatják.
Most nem akarunk arról hosszabban beszélni, hogy az Alkotmány biztosítja a dolgozók az üdüleshez való jogát, hanem inkább arról, hogy ami az embereknek múlik, azon kell változtatni.

Angyal Mihály